

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Paweł Gruza Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Zastępca Dyrektora Departamentu PT – Zbigniew Makowski; Tel. 694-48-72; e-mail: zbigniew.makowski@mf.gov.pl Główny specjalista – Jolanta Walikowska; tel. 694-36-38; e-mail: jolanta.walikowska@mf.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 26.09.2017 r.</p> <p>Źródło: Zapowiedź z expose</p> <p>Nr w wykazie prac UA34</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Obecnie zamieszczone na stronie Ministerstwa Finansów narzędzie, mające charakter usługi służącej sprawdzeniu statusu podmiotu w VAT po numerze NIP, jest niewystarczające z uwagi na ograniczony zakres dostępnych w nim informacji, a mianowicie czy podmiot jest czynnym, zwolnionym czy też niezarejestrowanym podatnikiem VAT. Z uwagi na występujące w ostatnich latach, zarówno w Polsce, jak i w innych krajach UE niepokojące zjawisko wykorzystywania mechanizmów konstrukcji podatku VAT do uzyskiwania niezgodnych z prawem korzyści powodujących uszczuplanie należności budżetu państwa poprzez wyłudzenie nienależnego zwrotu tego podatku lub nieodprowadzanie należności podatkowych z tytułu VAT, konieczne jest wprowadzenie nowego narzędzia dla podatników, udostępniającego nowe informacje podatników i ułatwiającego im szybką identyfikację ich kontrahentów.

Projektowana regulacja zakładająca publikowanie przez Szefa KAS na stronie BIP Ministerstwa Finansów wykazu podatników VAT czynnych zawierającego informacje (dane) o podatnikach zarejestrowanych jako podatnicy VAT czynni, który będzie aktualizowany na bieżąco, tj. w każdy dzień roboczy, raz na dobę przyczyni się do tego, że uczciwi podatnicy w sposób istotny ograniczą ryzyko narażenia się na możliwość zakwestionowania przez organy podatkowe prawa do odliczenia podatku naliczonego poprzez szeroki dostęp do informacji o swoich kontrahentach.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt zakłada prowadzenie przez Szefa KAS na stronie BIP MF wykazu podatników VAT czynnych. W stosunku do publikowanej już na stronie MF usługi umożliwiającej sprawdzenie statusu podmiotu w VAT projektowany wykaz będzie umożliwiał dostęp do większej ilości informacji do weryfikacji podatników poprzez dodanie, oprócz numeru NIP, takich istotnych informacji jak: imiona i nazwiska w przypadku osób fizycznych, a w przypadku podatników niebędących osobami fizycznymi pełnej nazwy, adresu miejsca prowadzenia działalności gospodarczej bądź głównego miejsca wykonywania działalności, jeśli działalność gospodarcza jest prowadzona w kilku miejscach lub na terenie całego kraju - w przypadku podatnika będącego osobą fizyczną oraz adresu siedziby w przypadku podatnika niebędącego osobą fizyczną, numerów rachunków rozliczeniowych podatnika lub imiennych rachunków podatnika w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, której jest członkiem, wskazanych w zgłoszeniu identyfikacyjnym lub w zgłoszeniu aktualizacyjnym związanych z prowadzoną działalnością, dat rejestracji/wykreślenia/przywrócenia w rejestrze podatników VAT czynnych wraz z podstawą prawną.

Propozycja zamieszczenia w tym wykazie podstawowych informacji o czynnych podatnikach VAT ułatwi ich identyfikację bez naruszenia przepisów o tajemnicy skarbowej oraz ustawy o ochronie danych osobowych. W tym celu wprowadzono zmiany do ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników polegające na rozszerzeniu danych nieobjętych tajemnicą skarbową również o numery rachunków zamieszczanych w wykazie VAT. Wykaz będzie aktualizowany raz na dobę (oprócz dni ustawowo wolnych od pracy) natomiast informacja o podatnikach wykreślonych z rejestru będzie utrzymywana w wykazie przez 12 miesięcy, aby nie zakłócać czytelności i aktualności danych w nim zamieszczanych.

W celu zabezpieczenia interesów budżetu państwa wprowadza się zmiany do ustawy – Ordynacja podatkowa, które umożliwią zabezpieczenie na majątku podatnika, o którym mowa w projektowanym art. 117ba Ordynacji podatkowej zobowiązania wynikającego z decyzji orzekającej o jego odpowiedzialności podatkowej.

W Ordynacji podatkowej przewidziano wprowadzenie odpowiedzialności solidarnej wobec podatnika, na rzecz którego dokonano dostawy towaru lub świadczone usługi wraz z podmiotem dokonującym tej dostawy lub świadczącym tę usługę za jego zaległości podatkowe w części podatku proporcjonalnie przypadającej na tę dostawę

lub tę usługę, w przypadku gdy zapłata należności zostanie przekazana na rachunek inny niż zawarty w projektowanym wykazie podatników VAT czynnych. Odpowiedzialność solidarna będzie dotyczyła tylko kwoty podatku, związanego z konkretną dostawą towarów lub świadczeniem usług, za które płatność nie została dokonana na rachunek bankowy podatnika zawarty w wykazie podatników VAT czynnych i transakcji, których wartość przekracza 15 000 zł.

W podatkach dochodowych wprowadza się regulacje zgodnie z którymi podatnicy (w przypadku osób fizycznych będą to podatnicy prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą) nie zaliczają do kosztów uzyskania przychodów kosztu w tej części, w jakiej płatność dotycząca transakcji określonej w art. 22 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej została dokonana bez pośrednictwa rachunku płatniczego lub w przypadku transakcji z podatnikiem zarejestrowanym dla celów podatku od towarów i usług jako podatnik VAT czynny, na rachunek inny niż zawarty w wykazie podatników VAT czynnych, o którym mowa w art. 96 ust. 15 ustawy o VAT. Obowiązek dokonania zapłaty za pośrednictwem rachunku bankowego przez wszystkich podatników podatków dochodowych (również niebędących podatnikami VAT) został ograniczony do skutków finansowych w podatkach dochodowych określonych w tych przepisach do transakcji, których wartość przekracza 15 000 zł. zgodnie z ustawą o swobodzie działalności gospodarczej.

W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych wprowadza się zmiany polegające na dodaniu ust. 3 w art. 28 tej ustawy co oznacza, że środki pieniężne zgromadzone na imiennych rachunkach podatnika w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, której jest członkiem, wskazanych w zgłoszeniu identyfikacyjnym lub w zgłoszeniu aktualizacyjnym związanych z prowadzoną działalnością (które będą zamieszczane w wykazie podatników VAT czynnych) będą podlegały egzekucji.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Instytucja solidarnej odpowiedzialności podatkowej została wprowadzona do systemów podatkowych VAT wielu państw członkowskich UE m.in. w Niemczech, Słowacji, Hiszpanii, Portugalii, Rumunii, Francji, Holandii, Irlandii, Słowenii. W niektórych państwach rozwiązania te ujęto w formie normy generalnej, podczas gdy w innych państwach stosowanie takiej regulacji zostało ograniczone do określonych kategorii towarów.

Przykładowo wskazać można m.in. na regulacje obowiązujące w Wielkiej Brytanii (*VAT Notice 726: joint and several liability for unpaid VAT* (<https://www.gov.uk/government/publications/vat-notice-726-joint-and-several-liability-for-unpaid-vat/vat-notice-726-joint-and-several-liability-for-unpaid-vat>), które mają zastosowanie w sytuacji gdy w chwili dostarczenia towarów podatnik „wiedział” lub „miał uzasadniony powód do podejrzewania”, że cały lub część podatku VAT należnego z tytułu dostawy tych towarów lub przy jakiegokolwiek wcześniejszej lub późniejszej dostawie tych towarów - nie był lub nie będzie zapłacony administracji podatkowej. Domniemanie wskazujące na „uzasadniony powód do podejrzeń”, że podatek VAT nie został zapłacony, występuje w sytuacji, gdy podatnik nabywa towary za cenę niższą niż najniższa wartość rynkowa towaru lub cena płacona za te towary przez poprzedniego dostawcę. Rozwiązania brytyjskie umożliwiają obalenie powyższego założenia poprzez udowodnienie, że niska cena zakupu towarów nie wynikała z niezapłaconego podatku VAT na jakimkolwiek etapie ich obrotu. W odniesieniu do rozwiązań brytyjskich podkreślone zostało ponadto, że w interesie podatnika leży ostrożny dobór kontrahentów.

Czeskie regulacje prawno-podatkowe w zakresie odpowiedzialności solidarnej przewidują, że podatnik na rzecz którego dokonano dostawy (ang. *recipient of a taxable supply*) może ponosić solidarną odpowiedzialność za zapłatę VAT, której dostawca nie przekazał organom podatkowym m.in. w następujących sytuacjach:

- gdy cena zostanie wpłacona na konto bankowe nieopublikowane w bazie danych zarejestrowanych podatników VAT (wszyscy czescy podatnicy VAT zobligowani są do przekazania administracji podatkowej numerów kont bankowych z których korzystają prowadząc działalność gospodarczą a administracja podatkowa publikuje je w ww. bazie danych);
- gdy dostawca figuruje w bazie podatników VAT zarejestrowanych jako „podatnik nierzetelny”.

W 2013 r. w Czechach zostały wprowadzone rozwiązania polegające na tym, że Ministerstwo Finansów Republiki Czeskiej prowadzi portal podatnika, na którym publikuje m.in. informacje o tzw. nierzetelnych płatnikach VAT (ang. *unreliable VAT payer*). Status taki nadawany jest danemu przedsiębiorcy w drodze decyzji administracyjnej, w sytuacji gdy ten narusza w sposób poważny swoje obowiązki wobec administracji podatkowej (art. 106a czeskiej ustawy o VAT). Do takich obowiązków można zaliczyć m.in.

- brak wywiązywania się z obowiązku składania deklaracji,
- niewpłacanie zadeklarowanego podatku,
- brak współpracy podczas prowadzonej kontroli podatkowej,
- uczestnictwo podatnika w podejrzanych transakcjach, gdzie zachodzi ryzyko niezapłacenia podatku, oraz
- gdy w okresie co najmniej 3 miesięcy doszło do skumulowania zaległości w podatku VAT w wysokości min. 500 tys. CZK (ok. 80 000 zł).

Aby uzyskać potwierdzenie co do rzetelności bądź nierzetelności danego przedsiębiorcy wystarczy wpisać

(w mln zł, ceny stałe z 2016 r.)	i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-	-	-	-	-	-	-
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Wdrożenie narzędzia służącego do weryfikacji podatników VAT czynnych będzie miało pozytywny wpływ na warunki prowadzenia działalności gospodarczej poprzez zwiększenie pewności obrotu gospodarczego i poprawę pozycji konkurencyjnej uczciwych przedsiębiorstw.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-						
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	Sektor przedsiębiorstw niefinansowych	Wdrożenie narzędzia służącego do weryfikacji podatników VAT czynnych będzie likwidowało ryzyko pociągnięcia uczciwego podatnika do odpowiedzialności za oszustwa, których dopuścił się jego kontrahent.						
	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Z uwagi na charakter wprowadzanych zmian, nie jest możliwe wskazanie wpływu w ujęciu pieniężnym.							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie
wymaganymi przez UE (szczegóły w odwrotnej
tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich
elektronizacji.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Charakter proponowanych zmian nie powinien wpływać na zmianę układu funkcjonowania rynku pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Charakter proponowanych zmian nie będzie miał wpływu na pozostałe obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektu będzie dotyczyła funkcjonowania w praktyce wprowadzonych rozwiązań prawnych. Będzie to możliwe w oparciu o sygnały napływające od podmiotów oraz organów podatkowych.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.